

České vysoké učení technické v Praze
Masarykův ústav vyšších studií
Kolejní 2637/2a, 160 00 Praha 6 – Dejvice

Místní provozní bezpečnostní předpis

Směrnice ke stanovení organizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

(aktualizace dokumentu)

Určeno pouze pro vnitřní potřebu.

Předávání, rozmnožování a sdělování obsahu cizím fyzickým nebo právnickým osobám je přípustné pouze se souhlasem provozovatele.

	Jméno	Funkce	Datum	Podpis
Zpracoval	Ing. Martin Štoček	OZO v prevenci rizik	1. 9. 2021	
Schválil	prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.	ředitelka ústavu		

1 Úvodní ustanovení

Směrnice je vypracovaná v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce, ve znění pozdějších předpisů a stanovuje organizaci a způsob zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“) na pracovištích ČVUT v Praze, Masarykova ústavu vyšších studií (dále jen „Ústav“).

2 Rozsah závaznosti

Směrnice je závazná pro všechny zaměstnance Ústavu na všech stupních řízení, dále pro zaměstnance externích firem a ostatní osoby, které se pohybují na jejich pracovištích.

Předpis se rovněž vztahuje i na osoby, které jsou ve vedlejším pracovním poměru nebo pracují pro Ústav na základě jiné dohody.

3 Organizační zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

3.1 Zaměstnavatel je povinen zajišťovat a provádět úkoly v hodnocení a prevenci rizik možného ohrožení života nebo zdraví zaměstnance (dále jen "zajišťování úkolů v prevenci rizik") s ohledem na

- a) nebezpečí ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců při práci ve všech oblastech činnosti zaměstnavatele,
- b) základní znalosti a dovednosti zaměstnanců,
- c) počet zaměstnanců, jejich odbornou připravenost a jimi vykonávanou práci.

3.2 Pro zajišťování úkolů v prevenci rizik se ustavuje **odborně způsobilá osoba**, která:

- a) zpracovává, vede a udržuje v aktuálním stavu předepsanou dokumentaci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“),
- b) provádí školení zaměstnanců o BOZP včetně evidence termínů platnosti, dle obecně závazných právních předpisů,
- c) provádí kontroly bezpečného provozu a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí, dle obecně závazných právních předpisů,
- d) provádí nejméně jednou v roce prověrky BOZP na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele, zpracovává zápis o provedené prověrce a odstraňuje zjištěné nedostatky,
- e) provádí konzultace v oblasti BOZP, včetně dalších činností spojených s problematikou BOZP,
- f) zastupuje nebo se účastní jednání s příslušnými orgány státní správy.

3.3 Funkce odborně způsobilé osoby je zajišťována dodavatelsky. Kopie platného osvědčení o odborné způsobilosti musí být předloženo před započítáním vykonávaných činností.

4 Odpovědnosti a pravomoci

4.1 Základní ustanovení

- 4.1.1 Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.
- 4.1.2 Za plnění úkolů zaměstnavatele v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci odpovídají **vedoucí zaměstnanci** na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.
- 4.1.3 Vedoucími zaměstnanci zaměstnavatele se rozumějí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.
- 4.1.4 Povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích.
- 4.1.5 Plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se písemně informovat o rizicích a vzájemně spolupracovat při zajišťování BOZP. Každý ze zaměstnavatelů je přitom povinen zajistit, aby práce zaměstnanců byly organizovány a prováděny tak, aby současně byli chráněni také zaměstnanci ostatních zaměstnavatelů, spolupracovat při zajištění bezpečného pracovního prostředí pro všechny zaměstnance na pracovišti.
- 4.1.6 Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci hradí zaměstnavatel.

4.2 Povinnosti zaměstnavatele

- 4.2.1 Zaměstnavatel je zejména povinen (§§ 101-103 ZP):
- a) zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (dále jen "rizika"),
 - b) hradit náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které nesmějí být přenášeny přímo ani nepřímo na zaměstnance,
 - c) vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochranou zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům, informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena, kategorizaci prací z hlediska rizikovosti upravuje tento příkaz,
 - d) sdělit zaměstnancům, které zdravotnické zařízení jim poskytuje pracovnílékařskou péči a jakým pracovnílékařským prohlídkám a vyšetřením souvisejícím s výkonem práce jsou povinni se podrobit, umožnit zaměstnancům podrobit se těmto prohlídkám a vyšetřením v rozsahu stanoveném zvláštnímu

- právními předpisy nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví,
- e) nahradit zaměstnanci, který se podrobí pracovnělékařské prohlídce a vyšetření podle písm. d), případnou ztrátu na výdělku,
 - f) zabezpečit, aby zaměstnanci jiného zaměstnavatele vykonávající práci na jeho pracovištích obdrželi před jejich zahájením vhodné a přiměřené informace a pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a o přijatých opatřeních, zejména ke zdolávání požárů, poskytnutí první pomoci a evakuace fyzických osob v případě mimořádných událostí,
 - g) zajistit zaměstnancům poskytnutí první pomoci,
 - h) nepoužívat takového způsobu odměňování prací, při kterém jsou zaměstnanci vystaveni zvýšenému nebezpečí úrazu a jehož použití by vedlo při zvyšování pracovních výsledků k ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců,
 - i) zajistit dodržování zákazu kouření na pracovištích stanoveného zvláštními předpisy.
- 4.2.2 Zaměstnavatel je dále povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení podle věty první zaměstnavatel zajistí při nástupu zaměstnance do práce, a dále
- a) při změně
 1. pracovního zařazení,
 2. druhu práce,
 - b) při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů,
 - c) v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci.
- 4.2.3 Zaměstnavatel určí obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení. Vyžaduje-li to povaha rizika a jeho závažnost, musí být školení podle věty první pravidelně opakováno; v případech uvedených v čl. 4.2.2 písm. c) musí být školení provedeno bez zbytečného odkladu.

4.3 Práva a povinnosti zaměstnanců

- 4.3.1 Zaměstnanec má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením; informace musí být pro zaměstnance srozumitelná.
- 4.3.2 Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život

nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance.

- 4.3.3 Zaměstnanec má právo a povinnost podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- 4.3.4 Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance.
- 4.3.5 Zaměstnanec je zejména povinen
- a) účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně ověření svých znalostí,
 - b) podrobit se pracovnělékařským prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním stanoveným zvláštními právními předpisy,
 - c) dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s nimiž byl řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele,
 - d) dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,
 - e) nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci
 - f) oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozcí vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení,
 - g) s ohledem na druh jím vykonávané práce se podle svých možností podílet na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů,
 - h) bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin,
 - i) podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

4.3.6 Zaměstnanec a přiměřeně také další osoby, které se s vědomím organizace zdržují na pracovišti, jsou zejména povinni:

- a) odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jejich život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance,
- b) dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance.

4.4 Povinnosti studentů

Povinnosti studentů v oblasti BOZP:

- a) zúčastnit se vstupního školení studentů k dodržování studijního řádu a interních pokynů Ústavu k zajištění BOZP a požární ochraně,
- b) dodržovat písemné a ústní pokyny vydané odpovědnými osobami Ústavu k zajištění BOZP a požární ochrany,
- c) poskytovat první předlékařskou pomoc všem zraněným osobám a v případě potřeby přivolat zdravotníka či lékaře ke zraněné osobě,
- d) oznamovat svému vyučujícímu každý svůj úraz nebo úraz dalších osob, u kterého byl svědkem,
- e) oznamovat svému vyučujícímu jakékoliv závady v prostorách Ústavu, které našel a které mohou bezprostředně ohrožovat bezpečnost osob.

5 Bezpečnostní rizika

5.1 Kategorizace prací podle míry rizik

5.1.1 Organizace informuje na vstupních a na pravidelných školeních BOZP zaměstnance o tom, která pracoviště jsou případně zahrnuta do 2. až 4 kategorie rizikovosti, případně která pracoviště jsou vyhlášena jako kontrolovaná pásma. Přehled pracovišť s bezpečnostními riziky je uveden v příloze č. 1

5.1.2 Podle míry výskytu škodlivých faktorů a míry jejich rizikovosti pro zdraví se práce zařazují do 4 kategorií:

<i>kategorie</i>	<i>charakteristika kategorie prací a činností</i>	<i>poznámka</i>
1	není pravděpodobný nepříznivý vliv na zdraví zaměstnanců	
2	nejsou překračovány hygienické limity, u vnímavých jedinců nelze vyloučit nepříznivé účinky na zdraví	

3	expozice zaměstnanců vůči škodlivým faktorům není spolehlivě snížena technickými opatřeními a pro zajištění přiměřené ochrany je nebytné využívat organizační a jiná v podstatě náhradní opatření	pracoviště s výskytem prací kategorie 3 a 4 jsou vyhlášována jako riziková pracoviště, případně jako kontrolovaná pásma
4	práce jsou spojeny s vysokým rizikem ohrožení zdraví, které nelze vyloučit ani při používání dostupných opatření (např. OOPP)	

5.2 Hodnocení bezpečnostních rizik (rizikových faktorů)

5.2.1 Hodnocení rizik je systematické zkoumání všech aspektů práce (rizikových faktorů), prováděné s cílem zjistit, co by mohlo způsobit pracovní úraz či jinou škodu na zdraví, a zda, případně za jakých podmínek by mohlo být riziko odstraněno nebo sníženo. Provádí se u všech pracovních činností a na všech pracovištích, bez ohledu na to, zda jde o pracoviště stále nebo dočasné. Na pracovištích s proměnlivými podmínkami pro výkon práce, se musí k těmto změnám přihlížet.

5.2.2 Postup hodnocení spočívá:

- a) ve vyhledávání rizikových faktorů,
- b) zjišťování jejich příčin a zdrojů,
- c) přijímání opatření k jejich snížení a odstranění.

5.2.3 K vyhledávání rizik slouží kontroly bezpečnosti práce, které mají odhalit rizika plynoucí z vadného uspořádání pracoviště, z působení nejrůznějších škodlivých vlivů (mechanického, fyzikálního, chemického, biologického či jiného charakteru), z volby a použití nevhodných pracovních prostředků, z nesprávných pracovních postupů a nevhodných režimů práce, z úrovně poučení zaměstnanců k práci či k jejich zdravotnímu stavu.

5.2.4 Zdrojem rizik jsou mohou být vlastnosti různých předmětů, látek nebo jevů, které se označují jako nebezpečné, např. hořlavost, výbušnost, toxicita, žíravost, napětí či rychlost.

5.2.5 Při zjištění rizikových faktorů na pracovištích se řeší jejich eliminace v této postupné řadě:

- a) provedou se technická opatření k úplné eliminaci rizikových faktorů, případně jejich omezení na nejmenší rozumně dosažitelnou míru,
- b) pracoviště se zatřídí do kategorie rizikovosti a navrhne se a realizuje použití osobních ochranných pracovních prostředků.

5.3 Prevence rizik

5.3.1 Organizace na podkladě hodnocení bezpečnostních rizik vytváří podmínky pro bezpečné, nezávadné a zdraví neohrožující pracovní prostředí přijímáním opatření, která mají za cíl předcházet rizika, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

- 5.3.2 Prevencí rizik se rozumí všechna opatření prováděná k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.
- 5.3.3 Všeobecné preventivní zásady, která jsou uplatňována při provádění technických, technologických, organizačních a jiných opatření k prevenci rizik jsou:
- omezování vzniku rizik,
 - odstraňování rizik u zdroje jejich původu,
 - přizpůsobování pracovních podmínek potřebám zaměstnanců, aby bylo omezeno působení negativních vlivů práce na jejich zdraví,
 - nahrazování fyzicky namáhavých prací ve stížených pracovních podmínkách novými, z hlediska BOZP vhodnějšími postupy,
 - při prevenci rizik plánovitě využívat novou techniku a způsoby organizace práce, vhodné pracovní podmínky a sociální vztahy a vlivy pracovního prostředí,
 - přednostně uplatňovat prostředky kolektivní ochrany před prostředky individuálními.
- 5.3.4 Zaměstnavatel pro případy zdolávání mimořádných událostí, jako jsou požáry, havárie, povodně apod. připravuje plány na řešení těchto situací, které jsou vhodným způsobem zveřejňovány.

5.4 Zásady bezpečné práce

- 5.4.1 Pro konstrukční a prostorové uspořádání pracovišť jsou stanoveny základní podmínky:
- místnosti pro práci, chodby a schodiště a jiné komunikace musí mít stanovené rozměry a potřebné vybavení pro vykonávané činnosti,
 - prostory musí být přiměřeně osvětlené, mít stanovené mikroklimatické podmínky, zejména pokud jde o objem vzduchu, větrání, vlhkost, teplotu a zásobování vodou,
 - prostory pro osobní hygienu, převlékání a odkládání osobních věcí, odpočinek a stravování zaměstnanců musí mít stanovené rozměry, provedení a vybavení,
 - nouzové východy a dopravní komunikace k nim musí být stále volné,
 - v prostorách musí být zajištěna pravidelná údržba, úklid a čištění.
- 5.4.2 Existují-li na pracovišti rozumným způsobem neodstranitelná rizika možného ohrožení bezpečnosti nebo zdraví zaměstnanců, musí být umístěny bezpečnostní značky a signály. Ty mohou být obrazové, zvukové nebo světelné.
- 5.4.3 V pracovních postupech musí být obsaženy zásady bezpečného chování na pracovišti a nutno zajistit, aby zaměstnanci zejména:
- nevykonávali činnosti jednotvárně a jednostranně zatěžující organizmus, nelze-li je vyloučit, musí být přerušovány bezpečnostními přestávkami, které jsou výkonem práce,
 - nebyli ohroženi dopravou na pracovišti,
 - nevykonávali ruční manipulaci s břemeny, která vytvářejí možnost poškození zdraví.

5.4.4 Provádět činnosti a obsluhovat technická zařízení, která představují zvýšené bezpečnostní riziko, mohou jen zdravotně a zvláště odborně způsobilí zaměstnanci.

5.4.5 Stroje, technická zařízení, dopravní prostředky, přístroje a nářadí musí být

- a) vybaveny ochrannými zařízeními, která chrání život a zdraví zaměstnanců,
- b) vybaveny a upraveny tak, aby zaměstnanci nebyli vystaveni zejména nepohodlné pracovní pozici a nežádoucím účinkům hluku a vibrací,
- c) pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány.

6 Školení zaměstnanců a studentů z BOZP

Zákoník práce ukládá zaměstnavateli seznamovat s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a s novými poznatky bezpečnostní techniky vedoucí zaměstnance i všechny ostatní zaměstnance a pravidelně ověřovat jejich znalosti těchto předpisů. Za absolvování příslušného školení zaměstnanců a za potřebnou úroveň jejich seznámení s předpisy BOZP, odpovídají vedoucí zaměstnanci, kteří dané činnosti zabezpečují ve spolupráci s dodavatelskou firmou.

6.1 Vstupní školení vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců

Školení se účastní vedoucí zaměstnanci a řadoví zaměstnanci nastupující do práce a v rozsahu stanoveném v osnově školení. Vstupní školení probíhá formou samostudia. O školení se vede písemný záznam v podobě záznamu o školení, který je **uložen na personálním oddělení** v osobním spise zaměstnance.

6.2 Periodická školení vedoucích zaměstnanců

Školení probíhá pravidelně, dále při změně pracovního zařazení, druhu práce a v dalších případech, které by mohly mít podstatný vliv na bezpečnost.

Perioda školení: **1x za 2 roky.**

O provedeném školení se vede písemný záznam v podobě prezenční listiny, která je uložena na personálním oddělení.

6.3 Periodická školení řadových zaměstnanců

Školení se provádí pravidelně, dále při změně pracovního zařazení, druhu práce a v dalších případech, které by mohly mít podstatný vliv na bezpečnost. Školení se provádí pro všechny řadové zaměstnance v rozsahu stanoveném osnovou.

Školení řadových zaměstnanců provádí pro OZO v prevenci rizik.

Perioda školení: **1x za 2 roky.**

O provedeném školení se vede písemný záznam v podobě prezenční listiny, která je uložena na personálním oddělení.

6.4 Odborná školení (řidiči referentských vozidel)

Školení řidičů referentských vozidel provádí OZO v prevenci rizik.

Perioda školení: **1x za 2 roky.**

O provedeném školení se vede písemný záznam v podobě prezenční listiny, která je uložena na personálním oddělení.

7 Ochrana zdraví zaměstnanců

7.1 Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP)

- 7.1.1 Není-li možné rizika odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky.
- 7.1.2 Osobní ochranné pracovní prostředky jsou ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené zvláštním právním předpisem.
- 7.1.3 Zaměstnavatel je povinen udržovat osobní ochranné pracovní prostředky v použitelném stavu a kontrolovat jejich používání.
- 7.1.4 Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků nesmí zaměstnavatel nahrazovat finančním plněním.

7.2 Mycí, čisticí a dezinfekční prostředky

- 7.2.1 K předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění poskytne zaměstnavatel dezinfekční prostředky. Za dezinfekční prostředky se považují též ochranné masti s dezinfekčním účinkem.
- 7.2.2 Zaměstnancům, kteří přicházejí do styku s látkami, jež mohou způsobit podráždění pokožky nebo znečištění zaměstnance, poskytne zaměstnavatel podle druhu látky mycí a čisticí prostředky, jejichž doporučené množství je uvedeno ve zvláštním právním předpisu, případně regenerační krémy a masti.

Pravidla poskytování OOPP jsou uvedena ve směrnici-Směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP).

8 Pracovní úrazy, první pomoc a zdravotní prevence

8.1 Pracovní úrazy

- 8.1.1 Zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance, pokud to zdravotní stav zaměstnance dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu.
- 8.1.2 O pracovním úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatele je zaměstnavatel podle věty první povinen bez zbytečného odkladu uvědomit zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, umožnit mu účast na objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu a seznámit ho s výsledky tohoto objasnění.
- 8.1.3 Zaměstnavatel je povinen vést v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny.

- 8.1.4 Zaměstnavatel je povinen vyhotovovat záznamy a vést dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo
- ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo
 - k úmrtí zaměstnance.
- Jedno vyhotovení záznamu o úrazu je povinen zaměstnavatel předat postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.
- 8.1.5 Zaměstnavatel je povinen ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím.
- 8.1.6 Zaměstnavatel je povinen přijímat opatření proti opakování pracovních úrazů.
- 8.1.7 Zaměstnavatel je povinen vést evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovištích, a uplatní taková opatření, aby odstranil nebo minimalizoval rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nemocí z povolání nebo nemoc z povolání.
- 8.1.8 K vyšetření okolností vzniku smrtelného pracovního úrazu musí být v organizaci stanovena komise, včetně zástupce odborné firmy zajišťující BOZP, která neprodleně po vzniku úrazu, musí podat zprávu o úrazovém ději.
- 8.1.9 Pro určení míry zavinění je rozhodující, zda si zaměstnanec způsobil úraz porušením bezpečnostních předpisů a toto bylo jedinou příčinou škody nebo svou opilstí, která rovněž byla jedinou příčinou úrazu. V těchto případech se zaměstnavatel zproští odpovědnosti a není povinen poskytnout zaměstnanci náhradu škody. Takto je možno postupovat jen v případě, je-li prokázáno, že poškozený byl seznámen s bezpečnostními předpisy a jejich dodržování bylo soustavně vyžadováno a kontrolováno.
- 8.1.10 V případech, kdy zaměstnanec sice svou činností neporušil bezpečnostní předpisy, ale počínal si vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem lehkomyšlně (tzn., že při práci zbytečně riskoval), určí se část škody, kterou nese, poměrně podle míry zavinění. Zaměstnavatel však hradí alespoň 1/3 škody. Za lehkomyšlné jednání nelze považovat běžnou neopatrnost a jednání, vyplývající z rizika práce.
- 8.1.11 Zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel povinen v rozsahu, ve kterém odpovídá za způsobenou škodu, poskytnout náhradu za:
- ztrátu na výdělku,
 - bolest a ztížení společenského uplatnění,
 - účelně vynaložené náklady, spojené s léčením,
 - věcnou škodu.
- 8.1.12 Jestliže zaměstnanec následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel, je zaměstnavatel povinen poskytnout pozůstalým v rozsahu své odpovědnosti:
- náhradu účelně vynaložených nákladů, spojených s jeho léčením,

- b) náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem,
- c) náhradu nákladů na výživu pozůstalých,
- d) jednorázové odškodnění pozůstalých,
- e) náhradu věcné škody.

8.2 Poskytování první pomoci

- 8.2.1 Zabezpečení první pomoci se týká všech stavů ohrožujících zdraví a život. Nejdůležitější je pomoc poraněným při úrazech jak pracovních, tak i nepracovních, jejichž počet i závažnost si vynucuje zabezpečit první pomoc tak, aby škody na zdraví i následky úrazů byly co nejmenší.
- 8.2.2 Včasné, rozsahem i kvalitou správné poskytnutí první pomoci může pak nejenom omezit dobu léčení, ale i zabránit bezprostřednímu ohrožení života.
- 8.2.3 Lékárničkou první pomoci je ve smyslu platných předpisů chápán soubor léčiv a zdravotnických potřeb pro poskytování první pomoci zraněným nebo náhle onemocnělým, uložený ve vhodném obalu.
- 8.2.4 Zaměstnavatel je povinen podle příslušných předpisů zajistit z vlastních prostředků vybavení svých pracovišť lékárníčkami a jejich udržování a doplňování. O lékárníčky a jejich náplň pečuje osoba, která k tomu byla určena zaměstnavatelem. Zásady první pomoci tvoří součást školení zaměstnanců o BOZP.
- 8.2.5 Kontrola úplnosti vybavení lékárníček se provádí v rámci prověrek bezpečnosti práce nebo nahodile.

8.3 Pracovnílékařská péče

- 8.3.1 Pracovnílékařské služby jsou zajištěny dle zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, smluvním poskytovatelem pracovnílékařských služeb (PLS).
- 8.3.2 Poskytovatelem pracovnílékařských služeb je
- a) poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, nebo
 - b) poskytovatel v oboru pracovnílékařství.
- 8.3.3 Pracovnílékařské služby jsou zdravotní služby preventivní, jejichž součástí je hodnocení vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví, provádění pracovnílékařských prohlídek, které jsou preventivními prohlídkami, a hodnocení zdravotního stavu za účelem posuzování zdravotní způsobilosti k práci, poradenství zaměřené na ochranu zdraví při práci a ochranu před pracovními úrazy, nemocemi z povolání a nemocemi souvisejícími s prací, školení v poskytování první pomoci a pravidelný dohled na pracovištích a nad výkonem práce.
- 8.3.4 Zaměstnavatel je povinen uzavřít písemnou smlouvu o poskytování pracovnílékařských služeb s poskytovatelem uvedeným v bodě 8.3.2, jde-li o práce, které jsou zařazené do kategorie první, druhé, druhé rizikové, třetí nebo čtvrté anebo je

součástí práce činnosti, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými právními předpisy.

- 8.3.5 Zaměstnavatel může zajišťovat provádění pracovnělékařských prohlídek, posuzování zdravotní způsobilosti k práci a vydávání lékařských posudků o zdravotní způsobilosti k práci na základě písemné žádosti u poskytovatele, který je registrujícím poskytovatelem zaměstnance nebo osoby ucházející se o zaměstnání, jde-li o práce zařazené pouze do kategorie první; ostatní součásti pracovnělékařských služeb zaměstnavatel zajišťuje prostřednictvím poskytovatele pracovnělékařských služeb, se kterým pro zajištění konkrétní služby uzavřel smlouvu.
- 8.3.6 Zaměstnavatel je povinen, dojde-li ke změně zařazení práce do kategorie vyšší než kategorie první nebo ke změně činnosti, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými právními předpisy, uzavřít novou nebo doplnit dosavadní písemnou smlouvu s poskytovatelem o tyto pracovně-lékařské služby, které doposud nepožadoval, a to nejpozději do 3 měsíců ode dne, kdy k této změně došlo.
- 8.3.7 O poskytovateli PLS jsou zaměstnanci informováni při nástupu do zaměstnání.
- 8.3.8 Periodická prohlídka u zaměstnanců vykonávajících práci zařazenou v kategorii první (administrativa, provozní zaměstnanci) se provádí
- a) jednou za 6 let, nebo
 - b) jednou za 4 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle písm. a).
- 8.3.9 Periodická prohlídka u zaměstnanců vykonávajících práci nebo činnost, jejichž součástí je riziko ohrožení zdraví (pedagogičtí zaměstnanci), pokud není pro provedení periodické prohlídky podle bodu 8.3.8 stanovena kratší lhůta, se provádí
- a) jednou za 4 roky, nebo
 - b) jednou za 2 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle písmene a).

9 Zajištění, dozor a kontrola nad bezpečností práce

9.1 Zajištění činností zaměstnavatele v BOZP

- 9.1.1 Zaměstnavatel je povinen pravidelně kontrolovat úroveň péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci dle §§ 101 až 108 zákona č. 262/2006 Sb., dodržování zásad bezpečnosti práce a odstraňovat zjištěné závady.
- 9.1.2 Realizaci všech úkonů připravených a stanovených podle čl. 9.1.1 zajišťují vedoucí zaměstnanci na všech stupních řízení v rozsahu své působnosti.
- 9.1.3 Každý rok budou provedeny na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele prověrky BOZP ve smyslu § 108 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb. O této činnosti bude veden písemný záznam. Prověrku BOZP bude provádět odborně způsobilá osoba v prevenci rizik v součinnosti se zaměstnavatelem a zástupcem z řadových zaměstnanců.

9.2 Dozor nad činností BOZP

- 9.2.1 Státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví vykonávají podle zákona č. 174/68 Sb., ve znění pozdějších předpisů, státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce.
- 9.2.2 Orgány státního odborného dozoru jsou oprávněny vstupovat kdykoliv do prostorů společnosti a vyžadovat potřebné doklady, nařizovat odstranění zjištěných závad, nařizovat vyřazení strojů, zařízení, výrobních a provozních prostor z provozu, pokud ohrožují život nebo zdraví.
- 9.2.3 Orgány státního odborného dozoru mohou společnosti za porušení předpisů v oblasti BOZP uložit pokutu až 500 tis. Kč a zaměstnancům, kteří poruší předpisy BOZP pokutu až ve výši trojnásobku průměrného měsíčního platu.

10 Pokyn k zjištění požití alkoholu nebo omamných prostředků

- 10.1 Zaměstnanci nesmí požívat alkoholické nápoje a zneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště a nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele.
- 10.2 Vedoucí zaměstnanci na všech stupních řízení jsou oprávněni vydat pokyn ke zjištění, zda je zaměstnanec pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.
- 10.3 Odmítnutí zaměstnance podrobit se kontrole hladiny alkoholu nebo jiných omamných látek v krvi, je považováno za závažné porušení pracovní kázně.
- 10.4 Kontrola je prováděna pomocí alkohol testeru za přítomnosti vedoucího zaměstnance a svědka.

11 Dodržování BOZP při používání strojů, přístrojů a nářadí

- 11.1 Dle NV č. 378/2001 Sb., požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, musí být každý stroj, technické zařízení, přístroj a nářadí (dále jen zařízení) vybaven "Průvodní dokumentací".
- 11.2 Průvodní dokumentace je soubor dokumentů obsahující návod výrobce pro montáž, manipulaci, opravy, údržbu, výchozí a následné pravidelné kontroly a revize zařízení.
- 11.3 Zaměstnavatel musí zajistit, aby veškerá zařízení byly technicky způsobilá k bezpečnému provozu. A to na základě provádění jejich pravidelných kontrol, revizí, údržby a příp. oprav dle návodu výrobce (průvodní dokumentace). Pokud není návod výrobce znám, stanoví rozsah kontrol, údržby zaměstnavatel místním provozním bezpečnostním předpisem (MPBP), zpracovaným v souladu s požadavky právních, ostatních předpisů a normových požadavků.

11.4 Kontrola zařízení musí být prováděna v intervalu **min. 1x za rok**, pokud nejsou stanoveny četnosti kontrol v návodu výrobce či v normových požadavcích jiné. Dokumentace zařízení musí být uschována po celou dobu jeho provozu.

12 Zajištění BOZP při stavebních pracích, rekonstrukcích

Při jakékoliv změně týkající se technických zařízení, nového technologického vybavení či stavebních úprav, musí být OZO v prevenci rizik o takovéto změně informován. OZO v prevenci rizik se ke změně vyjadřuje a navrhuje řešení k jejímu provedení v souladu s legislativními požadavky.